

VII. BUXGALTERIYA HISOBI, IQTISODIY TAHLIL VA AUDIT

UDK: 678 (34) 45.5

AUTSORSING XIZMATLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMINING MAZMUN-MOHİYATI

Ergasheva Nasiba Rahmatullayevna –
QarMII “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası o‘qituvchisi

СОДЕРЖАНИЕ МЕХАНИЗМА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АУТСОРСИНГОВЫХ УСЛУГ

Эргашева Насиба Рахматуллаевна –
преподаватель кафедры «Бухгалтерский учет и аудит» КарИЭИ

CONTENT OF THE MECHANISM FOR USING OUTSOURCING SERVICES

Ergasheva Nasiba Rakhmatullaevna –
lecturer at the Department of Accounting and Auditing, KarIEI

Annotatsiya. Ushbu maqolada iqtisodiyotda mavjud mexanizmlar, autsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmining tarkibiy qismlari, shu jumladan autsorsing xizmatlarning maqsad va vazifalari, mijoz tomonidan autsorsing xizmatlar bozorini tanlash, autsorsing Shartnomasini tuzish va boshqarish jarayonlari bo‘yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar keltirilgan.

Kalit so‘zlar: autsorsing, autsorsing xizmat, bozor iqtisodiyoti, autsorsing mexanizmi, boshqarish jarayoni, autsorsing xizmatlar bozori

Аннотация. В данной статье представлены научно обоснованные предложения и рекомендации по существующим механизмам в экономике, составляющие механизмы использования аутсорсинговых услуг, в том числе цели и задачи аутсорсинговых услуг, выбор клиентом рынка аутсорсинговых услуг, заключение и управление контрактом на аутсорсинг.

Ключевые слова: аутсорсинг, аутсорсинговая услуга, рыночная экономика, аутсорсинговый механизм, процесс управления, рынок аутсорсинговых услуг

Annotation. This article presents scientifically based suggestions and recommendations on the existing mechanisms in the economy, the components of the mechanism of using outsourcing services, including the goals and objectives of outsourcing services, the selection of the outsourcing service market by the client, the conclusion and management of the outsourcing contract.

Keywords: outsourcing, outsourcing service, market economy, outsourcing mechanism, management process, outsourcing services market

1. KIRISH

Hozirgi kunda mamlakatimizning iqtisodiyot tarmoqlarida korxonalar va tashkilotlar bir necha faoliyat turlari bilan shug‘ullanib kelmoqda, har bir faoliyat turi uchun alohida malakali buxgalter yollash, ularni oylik maosh, ish joyi, dasturiy ta‘minot va h.k.lar bilan ta‘minlash katta xarajatlarni keltirib chiqarmoqda. Ba‘zi hollarda, shtatdagi buxgalter ayrim sabablarga ko‘ra ishdan ketayotgan bo‘lsa, buxgalteriyaning hisob-kitobini kimga ishonib topshirish mumkin bo‘ladi? Bunday murakkab holatda autsorsing xizmatidan foydalanish yaxshi natija beradi. "Autsorsing" so‘zi ingliz tilidan olingan bo‘lib, shartnoma

asosida tashqi manbalardan yoki resurslardan, korxonalar va tashkilot faoliyati xizmat ko‘rsatish funksiyasining bir qismini boshqaruvchi korxonalar yoki kompaniyaga berish, ya‘ni autsorsing xizmatini ko‘rsatuvchi korxonalar va kompaniyalar xizmatidan foydalanish maqsadga muvofiqligini ko‘rsatadi.

Autsorsing - bu xarajatlarni minimallashtirish, sifatni ta‘minlash (yaxshilash) va belgilangan muddatlarga rioya qilish maqsadida yuqori ixtisoslashgan kompaniyalar yoki alohida mutaxassislarini jalb qilish orqali mijozning asosiy bo‘lmagan funksiyalarini bajarishni o‘z ichiga olgan xizmat turidir. Korxonalar va tashkilotlarning buxgalteriya

hisobida har qanday puxta o'ylanmagan harakat, ishga malakasiz yondashuv, hisob-kitoblar noaniqligi, hatto kichik xato va kamchiliklar ham katta jarimalarga olib kelishi mumkin. Shuning uchun yuqori malakali va o'z sohasining ustasi bo'lgan tajribali buxgalterlarga talab kun sayin oshib bormoqda. Korxonalar va tashkilotlarning byudjetga to'lanadigan soliqlarni hisoblashda outsorsing xizmatidan samarali foydalanish ahamiyati yuqoridir.

Yirik korxonalar va tashkilotlar shtatida yuqoridagi talablarga javob beradigan, o'z navbatida, yuqori maosh talab qiladigan buxgalterlar yollash imkonini bor. Biroq yangi tashkil topgan, kichik va o'rta biznes hamda xususiy tadbirkorlik bilan shug'ullanadigan korxonalar bunday katta xarajatlarga tayyor emas. Ayrim korxonalar rahbarlari yollanma buxgalterlarning hech qanday hujjatsiz, og'zaki kelishuv asosida xizmat ko'rsatishini istaydilar, ammo bunday holat ko'plab muammolarni keltirib chiqaradi. Shuning uchun ham outsorsing buxgalteriyaga ehtiyoj mavjud bo'lib, ushbu buxgalteriyaning asosiy xususiyati – masofadan turib malakali soha mutaxassislari tomonidan olib borilishidir. Outsorsing buxgalteriya yollanma buxgalteriyadan farqli ravishda, buxgalteriyani qisman yoki vaqtinchalik topshirish emas, uzoq muddatga shartnoma asosida hamkorlik qilishni ko'zda tutadi. Outsorsing buxgalteriya xizmatini ko'rsatuvchilar outsorslerlar hisoblanadi.

Hozirgi vaqtda shtatdagi xodimlarni ta'minlashdan ko'ra outsorsing xizmatlaridan va ayniqsa, outsorsing buxgalteriya xizmatlaridan keng foydalanilmoqda. Masalan, ushbu xizmatdan foydalanuvchilar Belarusda - 30%, Yevropada - 86%, AQShda - 92% bo'lsa, eng yuqori ko'rsatkich – Isroilda 96% ni tashkil etmoqda.

Outsorsing tashkilot va kompaniyalarida qisman yoki to'liq mavjud bo'lmagan tajriba va ko'nikmalarni jalb qilish usuli sifatida tobora ko'proq qaralmoqda. Uning ahamiyati ortib bormoqda va jahon biznes hamjamiyatining ongida mustahkam o'rin olgan. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, tashkilotda paydo bo'ladigan muammoning yagona yechimi sifatida outsorsingdan foydalanish yetarli emas, chunki yakuniy natijaga ta'sir

qiladigan tashqi omillar paydo bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, outsorsingdan foydalanishning o'zi bir qator noaniqliklarni, ehtimol tahdidlarni keltirib chiqarishi mumkin.

O'zbekiston iqtisodiyotida outsorsing xizmatlari yaqin yillarda paydo bo'ldi. Bu outsorsing shartnomalarini faol ravishda tuzishni boshlagan mahalliy tashkilot va kompaniyalar uchun yangi xizmat ko'rsatish sohasi. Fikrimizcha, bunday xizmatlarning mahalliy amaliyotda tarqalishini cheklovchi omillardan biri – ulardan foydalanishning ishlab chiqilgan to'g'ri mexanizmning yo'qligi hisoblanadi. Shu munosabat bilan biz ushbu sohani o'rganishni, tashkilot va kompaniyalar rahbarlarining xato va kamchiliklarga yo'l qo'ymasliklari uchun outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmining eng muhim nuqtalarini aniqlashni zarur deb hisoblaymiz. Bunda O'zbekiston tashkilot va kompaniyalariga ushbu xizmat turidan amalda foydalanish imkonini beruvchi mantiqiy o'ziga xos harakatlar tizimi sifatida ko'rib chiqishni taklif qilmoqchimiz.

2. MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmini baholash muammosi va ularni amaliyotga joriy etishga bag'ishlangan ishlanmalar tahlili, shuningdek, outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmi muammosini o'rganish xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan tadqiq etilgan. Ushbu olimlar Gilmiyarova M.R. [1], Fedorova YE.A., Yermolov A.V. [2], Korneychik M., Lyasuskaya N. [3], Vasilev A.S., Mirgorodskaya T.V. [4], Yeskova L.F., Drozd A.M., Manevich A.V. [5], Pardayev M. Q. [6], Urazov B.K. [7] va boshqalar. Ushbu tadqiqot yo'nalishining o'ziga xos xususiyati shundaki, mavjud xorijiy va mahalliy ilmiy ishlarning aksariyati faqat outsorsing xizmatlari bozorining ayrim segmentlariga qaratilgan. Bu asosan outsorsingning ma'lum bir turidan foydalanish va u bilan bog'liq muammolarga tegishli tadqiqotlardir.

Outsorsing sohasida olib borilayotgan nazariy tadqiqotlar va O'zbekiston Respublikasi tashkilotlari tomonidan to'plangan juda kam amaliy tajribaga qaramay, outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmi rivojlanish yo'lida bormoqda. Ushbu masala bo'yicha

ilmiy ishlarning juda kamligi outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmining shakllanishi va faoliyatini ishlab chiqadigan chuqur va tizimli tadqiqotlar olib borishni taqozo etmoqda.

3. TADQIQOT METODOLOGIYASI

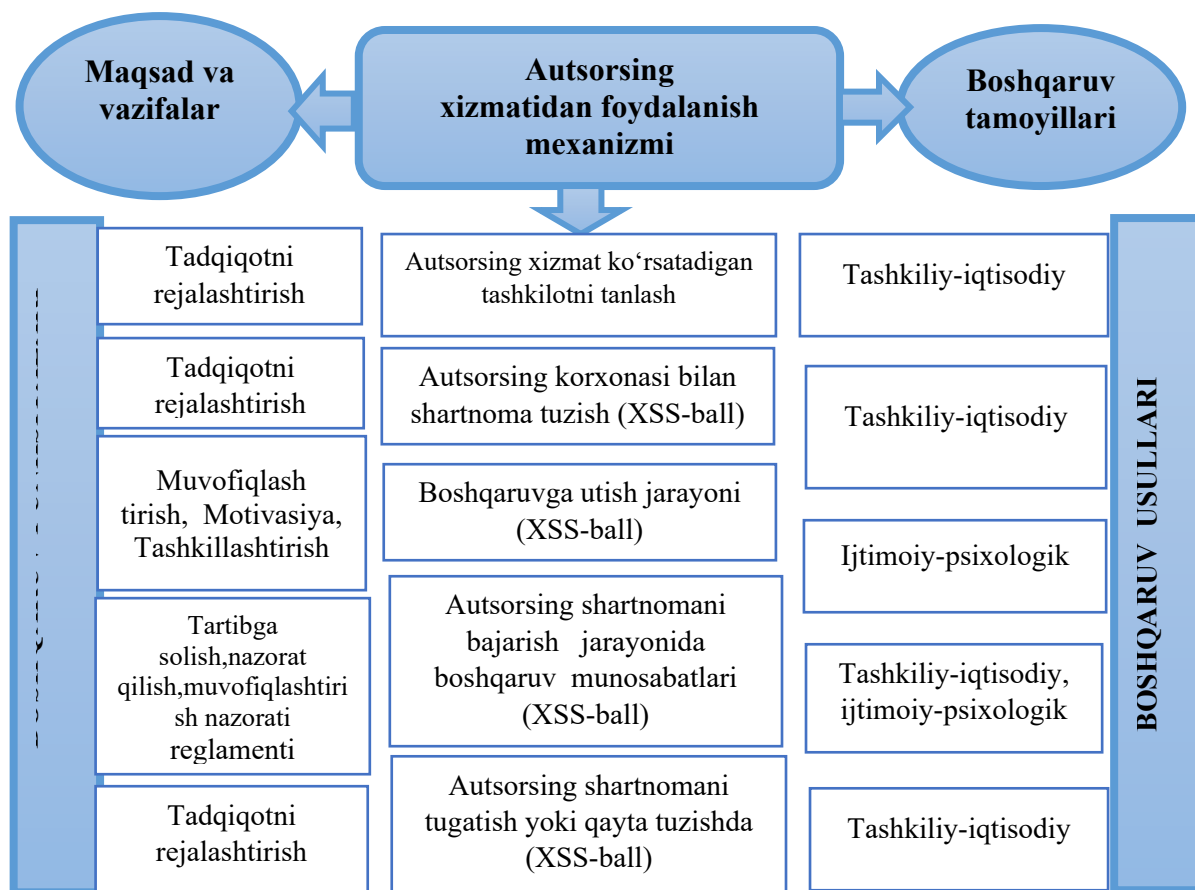
Autsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmining o'ziga xos bo'lgan asosiy xususiyatlarini asoslab berish, outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmini ishlab chiqish va amaliyotga qo'llashning uslubiy ta'minotini yaxshilashga qaratilgan masalalar, monografik kuzatuv va tizimli tahlil bilan izohlanadi.

4. ASOSIY NATIJALAR VA TAHLILLAR

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida hamda outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmining mazmun-mohiyatidan kelib chiqib, outsorsing xizmatlaridan foydalanish

mexanizmi haqidagi qarashlarni taqdim etamiz. Autsorsingning maqsadi va vazifalarini ishlab chiqish bilan birga mijozning mantiqiy harakatlari tizimi, boshqaruv tamoyillari, funksiyalari va usullarini aniqlash, outsorsing kompaniyasini tanlash, shartnoma tuzish va uning barcha bosqichlarida minimal risklar bilan bajarilishini nazorat qilish, maxsus tashkiliy tuzilma – vakolatlar markazi (VM) yordamida ko'rsatiladigan xizmatlarning yuqori samaradorligi va sifatiga ahamiyat berish lozim.

Ushbu mexanizmlar mazmunidan kelib chiqib, biz xo'jalik yurituvchi subektlarni boshqarish samaradorligini oshirish maqsadida outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmining tarkibiy elementlarini shakllantirdik (1-rasm)

Eslatma: XSS – xavf-xatarlar, samaradorlik va sifat

1-rasm. Autsorsing mexanizmining tarkibiy qismlari

Autsorsing mexanizmining tarkibiy qismlari bir necha bosqichlarni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqichda outsorsing xizmatlariga murojaat qilishdan oldin mijoz tashkilot

va kompaniyaning asosiy maqsadlarini aniqlashi lozim.

Autsorsingning vazifalarini chora-tadbirlar tizimi sifatida to'g'ri belgilash lozim, chunki agar mijoz nima istayotganini bilmasa,

outsorsing kompaniyasi buni aniqlashi uchun ko'p vaqt ketadi. Muammoning noaniq bayon etilishi o'zaro norozilik uchun birinchi qadamdir. Buning oldini olish uchun barcha kelishuvlar shartnomada qayd etilishi kerak.

Bizning fikrimizcha, bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonaning umumiy maqsadini shakllantirish orqali xarajatlarni minimallashtirish va korxonaning moliyaviy barqarorligini oshirishga erishish mumkin. Shu bilan birga mahsulot, ishlar va xizmatlar sifatining zarur darajasini saqlab qolishga erishiladi.

2. Ikkinchi bosqichda outsorsingdan samarali foydalanish uchun xo'jalik yurituvchi subektlarni boshqarish tamoyillarini belgilash zarur. Bundan tashqari, rejalashtirilgan natijalar olishda muhim komponent hisoblanadi. Ularning qo'llanilishi kompaniya va outsorser o'rtasidagi munosabatlarni tartibga solish imkonini beradi, xususan:

- belgilangan doirada qarorlar qabul qilinishini kafolatlaydi;
- to'g'ri qaror qabul qilishga hissa qo'shadi;
- mijoz-kompaniyaga asosiy e'tiborni strategik rejalarga qaratish imkonini beradi;
- barcha sohalarida outsorserning huquq va majburiyatlarini birlashtiradi;
- nizolar va muammolar sonini kamaytiradi;
- ikki tashkilot o'rtasidagi korporativ madaniyatdagi farqni ko'rsatadi;
- kelajak shartnomasining taxminiy tuzilishini, uning imkoniyatlari oshishi yoki kamayishini belgilaydi.

3. Uchinchi bosqichda outsorsingning maqsad va vazifalaridan kelib chiqib, outsorsing ikki tashkilot o'rtasidagi uzoq muddatli hamkorlikni nazarda tutadi, yuqorida aytib o'tilganlar bilan bir qatorda, sheriklik tamoyili, outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmini shakllantirishga maqsadli yondashuv, jarayonli yondashuv, funksional yondashuv kabi mexanizmni boshqarishning funktsiya va usullarini aniqlash zarur.

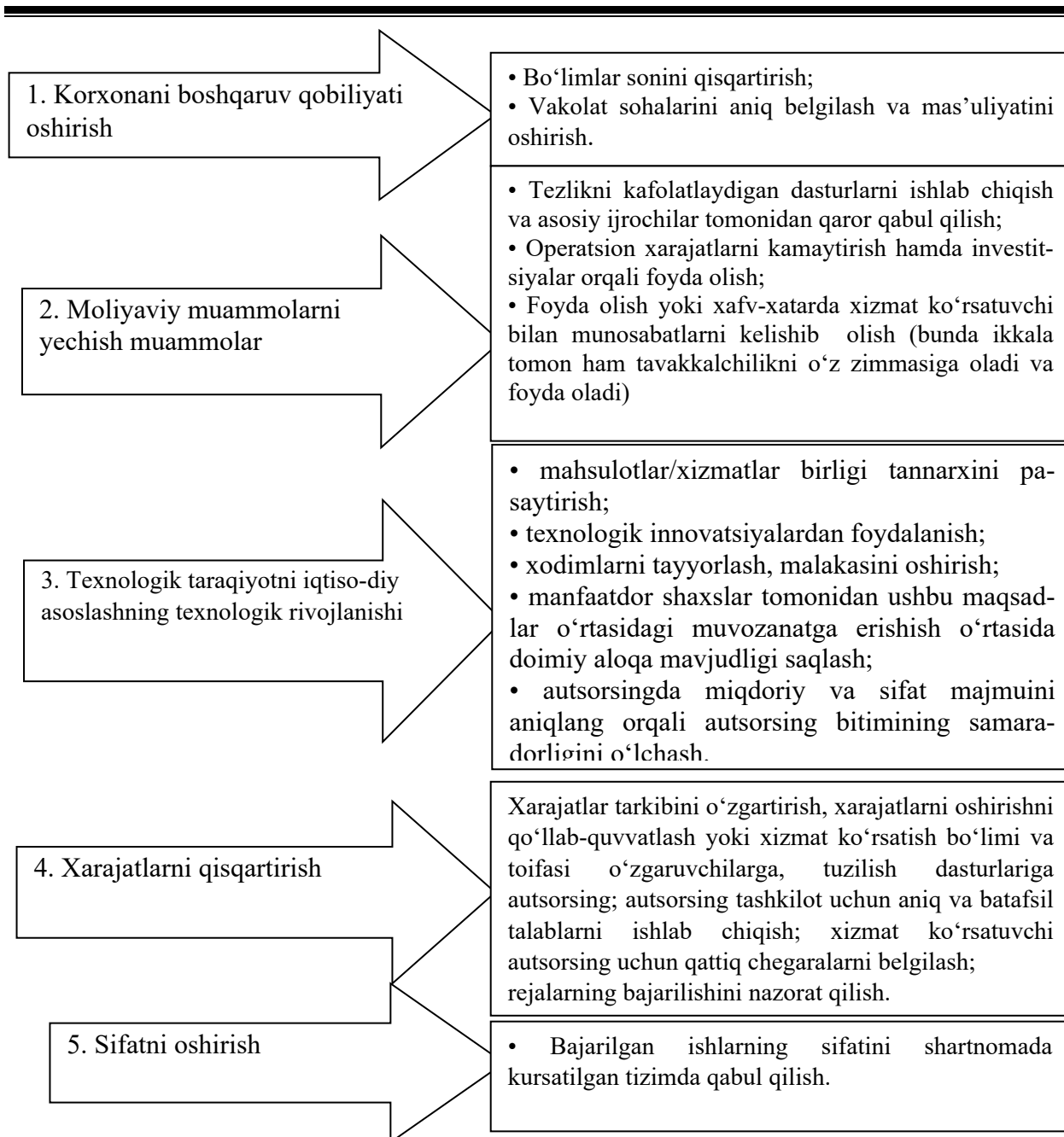
Autsorsing xizmatlari bozorini tadqiq qilish jarayonida, tabiiyki, kompaniyaning asosiy bo'lmagan funktsiyalarini kimga topshi-

rish va o'tkazish masalasi tug'iladi. Outsorser kompaniyani tanlash muammosi prinsipial jihatdan muhim nuqta sifatida qaralishi kerak. Uni hal qilish uchun ijrochini tanlashning mezonlari aniqlanadi. Ular rasmiy bo'lishi mumkin: faoliyatni amalga oshirish uchun litsenziyaning mavjudligi, fuqarolik javobgarligini sug'urtalash shartnomasi bo'yicha sug'urta polisi, akkreditatsiyalangan professional uyushmaga a'zolik, moliyaviy resurslar, jihozlar va boshqa moddiy imkoniyatlar, shuningdek, professional va shaxsiy: kasbiy bilim va yuqori malakaga ega bo'lish; bozorda ijobiy obro'- majburiyatlarni bajarish uchun mehnat resurslari bilan to'liq ta'minlash - shartnoma bo'yicha (shakllangan jamoa); bozor tajribasi kabi rasmiy mezonlarni sanash mumkin. Rasmiy mezonlar mavjudligi professional va shaxsiy xususiyatlarni maksimal darajada amalga oshirish bilan birlashtirgan outsorser xizmatiga ustunlik berish ko'pgina muammolarni hal etish demakdir.

Ushbu turdagi outsorsingni audit sifatida ko'rib chiqsak, outsorsingni tanlash mezonlari sifatida quyidagilarni shakllantirish mumkin:

- kasbiy bilim va malaka;
- moliyaviy vositalar, jihozlar va boshqa moddiy imkoniyatlar;
- xizmatlar bozorida ijobiy obro';
- shartnomani bajarish uchun mehnat resurslari;
- umumiy audit sohasida auditorlik faoliyatini amalga oshirish uchun litsenziya;
- auditorlik tashkilotining kamida 5 nafar sertifikatlangan auditorlardan iborat xodimlari;
- auditorlik faoliyati uchun fuqarolik javobgarligini sug'urta qilish shartnomasi bo'yicha sug'urta polisi;
- auditorlik xizmatlari bozorida kamida uch yil ish tajribasi;
- auditorlarning akkreditatsiyalangan professional uyushmasiga a'zolik.

Quyidagi 2-rasmda mijoz uchun outsorsing xizmatlaridan foydalanish zaruriyatini ko'rsatuvchi maqsadlar ro'yxatini taklif qilamiz.

2 – rasm. Buyurtmachi tashkilotlar uchun autsorsingning maqsad va vazifalari

4. To‘rtinchi bosqichda buyurtmachi autsorsing xizmati provayderini tanlash to‘g‘risida qaror qabul qiladi. Ammo bunda "Aut-sorsing natijasida yuzaga keladigan tomonlar munosabatlarini qanday rasmiylashtirish kerak?" degan savol tug‘iladi. Autsorsing shartnomasining hech biri boshqasiga o‘xshamaydi. Kompilyatsiya qilishda autsorsing shartnomasi bo‘lsa, mijoz autsorsing ishining ko‘p qismi tugagunga qadar baholab bo‘lmaydigan yoki o‘lchab bo‘lmaydigan omillar bilan muqarrar ravishda shug‘ullanishi kerakligini hisobga olishi kerak. Shu sababli, ko‘plab

autsorsing bitimlari dastlab shartnoma bilan boshlanadi. Masalan, ishning dastlabki bosqichida asosiy xarajatlar, shuningdek, loyiha-ni keyingi bosqichlarini amalga oshirishga bevosita ta’sir ko‘rsatadigan xavf va foydani hisoblash usuli kabi masalalarni o‘rganish zarurati paydo bo‘lishi mumkin. Autsorsing shartnomasida xizmat ko‘rsatuvchi provayder tomonidan ko‘rsatiladigan xizmatlar ro‘yxati batafsil tavsiflanishi kerak.

5. Beshinchi bosqichda autsorsing shartnomasini tuzayotganda, ishning ko‘p qismi tugagunga qadar baholab bo‘lmaydigan yoki o‘lchab bo‘lmaydigan omillar muqarrar bo‘la-

di, xususan, ishning dastlabki bosqichida bevosita ta'sir qiladigan asosiy xarajatlarni o'rganish kerak bo'ladi. Bunda loyihaning keyingi bosqichlarini amalga oshiriladi.

Ko'pgina outsorsing operatsiyalari dastlabki shartnoma bilan boshlanadi, unda yuzaga kelgan masalalar bo'yicha kelishuvga keyinroq erishiladi degan shart ko'rsatilishi kerak. Bundan tashqari, shartnoma bekor qilingan taqdirda yuzaga keladigan xarajatlarni taqsimlash mexanizmi muhokama qilinishi kerak.

Outsorsing kompaniyasiga o'tkazilgan xodimlar o'z ishining yangi shartlari to'g'risida yozma ravishda xabardor qilinishi kerak. Shartnomada asbob-uskunalar, materiallar, intellektual mulk va boshqa aktivlarni outsorserga topshirish sanasi, vaqti va shartlari belgilanishi kerak.

Uning vazifalaridan biri muvaffaqiyatli integratsiyani ta'minlash hamda mijoz va outsorser o'rtasidagi ziddiyatlarning oldini olishdir. Shu bilan birga, har bir bo'linmaning kiruvchi ichki va tashqi so'rovlarga javob berish muddatlari bilan tartibga solinadigan belgilangan funksional majburiyatlari bilan birgalikda biznesning aniq tashkiliy tuzilmasi ishlab chiqilmoqda.

6. Oltinchi bosqichda outsorsing tashkiloti bilan tuzilgan Shartnoma muddati davomida munosabatlarni samarali boshqarish loyihani muvaffaqiyatli yakunlash uchun asos bo'ladi. Outsorsing xizmatlarini qabul qiladigan tashkilotda shartnomani boshqarish doimiy ravishda kamida uchta darajada amalga oshirilishi kerak: 1 - yuqori (strategik) boshqaruv; 2 - o'rta (taktik), o'rta ma'muriy daraja darajasi; 3 - pastki (operasion), alohida xizmat darajasi.

Agar outsorsing shartnomasi katta hajmdagi ishlarni o'z ichiga olgan bo'lsa, u holda moliyaviy hisobotlarni, savdo ma'lumotlarini va hokazolarni tuzishda tajribaga ega bo'lgan qo'shimcha guruh talab qilinadi. Bundan tashqari, shartnomaning barcha tafsilotlari to'g'risidagi ma'lumotlar har qanday xodim va ishchi guruhi uchun mavjud bo'lishi kerak. Agar shartnoma murakkab bo'lsa va keng talqin qilinishga moyil bo'lsa, u holda jamoada yoki kompetentlik markazida maxsus koor-dinator bo'lishi kerak. U bir qator tablarni bajarishi kerak:

- loyihani boshqarishda yuqori malaka va tajribaning mavjudligi;
- barcha vaziyatlarda qat'iy va axloqiy xatti-harakatlar;
- maxsus trening va muzokaralar olib borish tajribasi;
- nizolarni hal qilish qobiliyati;
- ikkala kompaniyada ham ishonch va obro'-e'tiborni uyg'otish qobiliyati;
- shartnoma huquqini bilish.

Shartnomaning amal qilish muddati davomida muammolar va nizolar paydo bo'lishi mumkin. Shartnoma ularni hal qilish mexanizmini o'z ichiga olishi kerak. Axborot texnologiyalari sohasidagi outsorsingga misol sifatida siz dasturiy ta'minotdan foydalanishda muammolar paydo bo'ladigan va hokazolarni qayd etadigan jurnalni yuritishni ta'minlashingiz mumkin. Shartnomada, shuningdek, bajarilgan ishlar to'g'risida hisobot berish davriyligi, uning tuzilishi nazarda tutilishi kerak. Shartnomani samarali boshqarish quyidagi majburiy elementlarga asoslanadi:

- aniq belgilangan outsorsing dasturi;
- outsorsing xizmatlarining cheklovlari va xarajatlari haqida umumiy tushuncha;
- shartnomaga o'zgartirishlar kiritishni taklif qilish, muhokama qilish va amalga oshirish tartibi;
- shartnomani boshqarish (kompetentlik markazi), shartnomani bajarish va aniq hisobot berish tartiblari;
- yaxshi tashkil etilgan aloqa kanallari;
- muntazam uchrashuvlar va muzokaralar o'tkazish.

7. Yettinchi bosqichda outsorsing kompaniyasi minimal risklar bilan maqbul sifat va maqbul xarajatlar bilan xizmatlarni taqdim etsa, munosabatlarni tiklash mumkin. Shartnomani yangilash uning minimal o'zgarishlar bilan uzaytirilishini anglatadi. Mijoz tashkiloti va outsorser, qoida tariqasida, shartnomadan barcha qarama-qarshi fikrlarni olib tashlaydi va shartnoma davomida ishlab chiqilgan yangi tamoyillar asosida munosabatlarni amalga oshiradi.

5. XULOSA VA TAKLIFLAR

Bizning fikrimizcha, yuqoridagi outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmidagi zamonaviy sharoitda eng muammoli uch nuqtani asos qilib olishimiz zarur:

- outsorsingdagi risklar va ularni baholash;
- outsorsing xizmatlari samaradorligini;
- outsorsing sifatini o'lchash yondashuvlarini.

O'zbekiston iqtisodiyotida outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmi outsorsing kompaniyalarini tanlash, shartnomalarni ishlab chiqish, ularni amalga oshirish va manfaatdor sheriklar o'rtasidagi munosabatlarni tiklash uchun mantiqiy harakatlar tizimi sifatida qurilgan. Taklif etilayotgan outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmi 7 ta bochqichining har biridan outsorsing xizmatlarida to'liq foydalanish maqsadga muvofiqdir. Outsorserni tanlash shartnoma jarayonida kelishib olish bilan boshlanadi.

Outsorsing xizmatlari bilan bog'liq asosiy muammolar aniqlangan. Umuman olganda, xavflarning tabiatini ochib beriladi va outsorsing shartnoma taraflari - buyurtmachi va outsorser tomonidan xavflarni guruhlash va ularni kamaytirish yo'llari ko'rsatib o'tildi.

Outsorsing xizmatlaridan foydalanish mexanizmidagi risklarni baholash usullarini tanqidiy tahlil qilgan holda tizimlashtirish amalga oshirildi. Outsorsing loyihalarini qo'llashda xavflarni o'lchash usullari bo'yicha asosli xulosalar chiqarilib «Xavfni baholash» tushunchasi sifat yondashuvini (xavflarning manbalari, sabablari, turlari) va miqdoriy yondashuvni (muayyan operatsiyadagi uning ahamiyatini va undan kelib chiqishi mumkin bo'lgan zararni baholash) hisobga olish zarurati ochib berildi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Gilmiyarova M.R. Problemi i perspektivi razvitiya buxgalterskogo outsorsinga // Vestnik VGU. Seriya: Ekonomika i upravleniye, 2017. - № 2. - S. 76-80.
2. Fedorova YE.A., Yermolov A.B. Analiz sovremennix tendensiy v outsorsinge buxgalterskogo ucheta // Finansovaya analitika: problemi i resheniya. - 2016. - № 27 - S. 4-14.
3. Korneychik M., Lyaguskaya N. Razvitiye buxgalterskogo outsorsinga v Respublike Belarus [Elektronniy resurs]. - Rejim dostupa: http://soDhus.at.ua/publ/2016_03_31_Iviv/sekcii_a_section_8_2016_03_31/razvitiye_bukhaaiterskoao_outsorsinaa_v_respublike_belarus/122-1-0-1848. - Data dostupa: 02.05.2018.
4. Vasilev A.C., Mirgorodskaya T.B. Problemi i perspektivi outsorsinga buxgalterskogo ucheta v Rossii // Mejdunarodniy nauchno-issledovatel'skiy jurnal, 2015. - Vipusk № 1. CHast 2. - S. 19-21.
5. Yeskova L.F., Drozd A.M., Manevich A.B. Outsorsing v Respublike Belarus [Elektronniy resurs]. - Rejim dostupa: http://eiib.bsu.by/bitstream/123456789/89793/1/drozd_manevich_sbornik11Jom1.pdf. - Data dostupa: 12.03.2017.
6. Pardayev M.Q. Xizmat ko'rsatish, servis va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari. - T.: «Iqtisod-moliya». 2008. - 260 b.
7. Urosov B.K. va boshqalar. Xizmat ko'rsatish sohasi korxonalarida buxgalteriya hisobi va auditning dolzarb masalalari. - T.: "Iqtisodiyot" nashriyoti, 2011. - 260 b.